

Transgender som teori och erfarenhet

I sitt föredrag anger Sophie Grace Chappell åtta beskyllningar och påståenden vi ständigt får höra om transpersoner, sida vid sida med delar av sina egna erfarenheter. Beskyllningarna och påståendena – myterna, som hon utan att tveka tänker kalla dem – kanske baserar sig på ivern att teoretisera; eller så baserar de sig på enkla fördomar.

Jag vederlägger inte nödvändigtvis myterna genom att säga att de inte stämmer in på min egen erfarenhet. I varje fall ter de sig inte sanna för mig, i ljuset av min erfarenhet. Och jag känner ingen som skulle säga att de ter sig sanna i ljuset av deras erfarenhet. Så mitt argument borde åtminstone bidra till att undergräva dessa myter.

”Trigger warning”: mitt föredrag kommer inte bara att vara självbiografiskt, det kommer att vara frispråkigt självbiografiskt, och det kommer att innehålla vissa bekännelser om mitt eget förflutna som jag fortfarande har svårt att tala om, och som jag för inte så länge sedan fann det helt omöjligt att närma mig. Om något i det jag säger om min egen erfarenhet gör er förlägna, så ber jag om ursäkt i förväg.

Detta är vår första myt:

”Transkvinnor föds inte sådana, de hjärntvättas till att bli trans; allt är bara en modefluga”

Jag växte upp i en jordnära, utpräglat tuff och macho industristad i Lancaster mellan 1960- och 1980-talet. I det oeftergivligt tankekontrollerande och djupt ovänliga, konformistiska och intoleranta samhälle som utgjorde min skola var *poof* och *sissy* och *bender* och *big girl's blouse* och *fairy* och *Nancy-boy* och *pansy* och *queer* och *gay*1 vanliga gläpord som utan urskillning utdelades till transpersoner (som jag), till dem som var

homo- eller bisexuella (som jag) och till dem som (tillfälligt eller varaktigt) bara såg ut som om de kunde vara trans eller homosexuella eller bisexuella (som jag, och som många av mina vänner, och i själva verket som nästan vi alla).

Så det var ingen som hjärntvättade mig till att bli trans. Tvärtom gjorde mina föräldrar och mina kamrater och alla i min omgivning allt de kunde för att knuffa mig i den motsatta riktningen, till att *inte* vara trans. Ingenting kunde ha varit mindre inne där och då än att vara det jag var, en pojke som ville vara en flicka.

Att vara en transperson var alltså för mig inte ett inlärt beteende. Vad jag hade lärt mig var att undertrycka det faktum att jag var en transperson. När jag var mycket liten, fram till fyra- eller femårsåldern, undertryckte jag det inte – så snart jag kunde klä på mig själv tillbringade jag all den tid jag kunde klädd som en flicka. Men man lärde mig mycket snabbt och effektivt att det var något jag inte kunde göra ens i fem minuter, och att det var mycket mycket stygt av mig att bete mig så, att vara sådan. Så jag lärde mig att dölja det och att rent av själv betrakta det som något mycket mycket stygt som dolde sig inne i mig.

Det går inte att säga hur fruktansvärt det är att vara sådan: att veta att man är riggad helt annorlunda än alla andra omkring en, på ett sätt som får en att skämmas djupt: att känna ett förtvivlat begär att vara och se

ut på ett sätt som (så känns det) man är ensam i världen om att känna, och som alla tycker är löjligt och motbjudande.

En dag för inte så länge sedan gick jag tillbaka till alla de där orden som användes som käppar för att slå den som var annorlunda, och som jag använde som käppar för att slå mig själv. Jag gjorde det som ibland kallas att återvinna dem. Jag stod framför spegeln och sa dem alla till mig själv. Sedan sa jag: "Javisst. Det är det jag är och det är inte bara OK, det är *storartat*, och jag borde bekymra mig mindre och leva ut det mera." Så det är vad jag gör.

"Transkvinnor är i själva verket bara transvestiter. De vill bara ha kvinnokläder, de vill inte vara kvinnor. Det är inte en könsorientering. Det är en fetisch. En sexuell egenhet."

Kanske några av dem som beskriver sig som transkvinnor "bara" är transvestiter. Inte jag. Kanske en del av dem "bara" är fetischister, och/eller individer som är sexuellt lockade av transvestism eller cosplay. Än en gång: inte jag. Jag gillar för all del spetsar och krusiduller – ju krusidulligare dess bättre om sanningen ska fram. Ändå har det för mig aldrig handlat bara om kläderna. Och såvitt jag kan se är det så inte bara för mig utan för de flesta transkvinnor.

Det finns förstås en mängd olika saker någon kunde önska sig här. Någon kunde bara önska sig kvinnokläder – i allmänhet eller av ett speciellt slag – och det kan man önska sig av erotiska skäl, eller för att man tycker att det uttrycker ens personlighet bättre än manskläder eller av båda skälen eller av andra skäl. Eller någon vill helt enkelt ha en kvinnas sätt att tänka, vad man nu kan tro att det innebär.

Eller också kanske det man vill, till skillnad från alla dessa möjligheter, är att ha en kvinnlig könsroll, vadhelst den kan tänkas bestå av i det samhälle man bor i. Det är för all del möjligt – fast i vårt samhälle betvivlar jag att någon kunde ha skäl att önska det, och knappast heller i något annat samhälle där det över huvud taget finns könsroller.

Men det finns ännu en möjlighet, olik alla de andra, och jag tror att den är A och O. Man kan vilja ha en kvinnas kropp: vara en kvinna, inte (eller inte bara) i klädsel eller socialt eller psykologiskt utan fysiskt. Vadhelst annat människor kan önska sig, och det finns som sagt allsköns möjligheter, tror jag att detta – den kroppsliga önskan – är den verkliga och mest grundläggande önskan som jag och andra transkvinnor känner: önskan att vara en kvinna i fysiskt avseende. Jag tycker om kvinnokläder och jag tycker om att vara flickaktig. Men att vara en transperson är, vad jag kan se, att ha en kropp som är formad så och att vilja ha en kropp som är formad så.

För egen del kan jag berätta att jag som barn, så snart jag såg mig naken i en spegel, ogillade det jag såg. Från första början kände jag besvikelse, irritation, ångest

och en mild men ihållande motvilja över att jag, utan kläder, var formad ungefär som min bror och inte alls som min syster. Och från första början försökte jag göra något åt saken.

Men om att vara trans handlar om att önska sig en kvinnokropp, varför önskar man sig också det övriga? För det första: jag känner några transkvinnor och flera transmän som verkligen inte är intresserade av något annat än den kroppsliga omvandlingen. För det andra: man kan önska sig det övriga för att man tänker att de *passar ihop* med att ha en kvinnokropp: man vill vara kvinnlig, så man önskar sig de sociala, psykologiska osv. *markörerna* för kvinnlighet. För det tredje: om det åsamkar dig obehag att ha en manlig kropp vill du kanske använda kvinnokläder för att dölja eller forma om din manliga kropp. Det här blir viktigare om man, som jag, av hälsoskäl inte vill gå in för hormoner och kirurgi.

Jag är inte offer för inbillningen att jag föddes med en kvinnoformad kropp eller att jag nu har en sådan kropp; jag är fullkomligt medveten om att det tyvärr inte skedde då och att det tyvärr inte är så nu.

Man kan tänka sig att de andra sakerna, kläder, utseende osv. är lättare att uppnå än den bokstavligen – kirurgiska – omvandlingen från man till kvinna. Det är lättare att lägga på rätt make-up och rätt kläder och att komma ut från omklädningsrummet och se ut precis som någon som fötts till kvinna. Detta är mycket enklare än att genomgå könskorrigering kirurgi – något som är ett lidande och ett trauma.

"Transkvinnor lider av vanföreställningar, de är psykiskt sjuka"

Verkligen? Vilken är då denna vanföreställning? Vilken är den osanning vi tror på i strid med förnuftet? Jag är inte offer för inbillningen att jag föddes med en kvinnoformad kropp eller att jag nu har en sådan kropp; jag är fullkomligt medveten om att det tyvärr inte skedde då och att det tyvärr inte är så nu. Det är hela poängen med att vara trans, åtminstone som jag upplever det: det är en längtan efter att vara funtad på ett visst sätt – en längtan vars styrka och klangfärg är beroende av att du är medveten om att du, i varje fall i anatomiskt avseende, inte är funtad så och (/eller) inte var funtad så.

Förvisso är det hela rätt *egendomligt*. Transkvinnor är inte som de flesta andra, och hurdana de är kan förefalla dem som inte är sådana både säregnet och olyckligt. Framför allt kan det te sig *egendomligt*, och förefalla som en grym ödets nyck, att transkvinnor förtvivlat längtar efter något som de som är födda kvinnor har och tar för givet.

"Transkvinnor är i själva verket män"

Vad kan vi säga om det här påståendet? En del transkvinnor framhårdar i att de är kvinnor; en del människor som saknar sympati eller förståelse för transkvinnor framhårdar i att de är män. Varför vill man framhårdar i ytterligheterna? Varför inte inta en mjukare och mera försönlig ståndpunkt? Kanske det här är vad filosofen **Derek Parfit** kallar en "tom fråga", en fråga där det viktiga är att vara på det klara med alla de fakta som får människor att säga det ena eller det andra, och där det du sedan väljer är mindre viktigt – eller kanske båda ytterlighetssvaren visar sig vara lika grundlösa?

Detta är vad jag tror att jag skulle säga: det som **Aristoteles** så ofta, och för det mesta med rätta säger: *prosti men, prosti alla d'ou* – "Ja i vissa avseenden men inte i andra". Eller som han också kunde säga: "män" sägs "på många sätt" – är dubbeltydigt. Om man med "män" menar det som mera exakt kallas maskuliner, dvs människor med maskulin anatomi, hormoner och gener, så är onekligen vissa transkvinnor, inklusive jag, män – men de som har haft könskorrigering kirurgi är inte män i två av dessa avseenden: deras anatomi och hormoner är kvinnliga. Men om man med "män" avser det som **Sally Haslanger** avser, dvs människor som socialiserats in i vårt samhälles maskulina könsroll, så beror det på hur en transkvinna lever. Ju mera tid en transkvinna tillbringar som kvinna i vårt samhälle, desto mera socialiseras hon som kvinna, inte som man – det sker i varje fall om hon "passerar", dvs om hon i tillräckligt hög grad liknar dem som är födda kvinnor för att utan tvekan identifieras som en kvinna i det omgivande samhället.

Samhället kan förstås också uppfatta henne varken som kvinna eller som man utan som något tredje: som transkvinna. Jag tror att det är det som oftast händer med mig: jag skulle väldigt gärna passera, men jag gör det mycket sällan. Lösningen på detta, enligt min åsikt, är att helt enkelt acceptera det, och leva i samhället i könsrollen transkvinna. Jag tror att det är så jag lever.

Jag vill alltså säga en sak här – och det placerar mig kanske ett litet stycke närmare dem som framhårdar i att transkvinnor är kvinnor och inte vill höra talas om något annat – nämligen att det är oartigt och ovänligt (eller kan vara det, beroende på pragmatiken) i det påstående jag har övervägt här, att "Transkvinnor är egentligen män". Det är oartigt och ovänligt på samma sätt som att säga "En adoptivförälder är inte egentligen en förälder" – eller ännu tydligare i andra person: "Du, adoptiv förälder", är inte egentligen en förälder."

Men det här är antagligen också det rätta stället att bestrida en uppfattning som är utbredd bland transkvinnor och som enligt min åsikt är ett klart misstag. Jag kallar den "misstag-på-BB"-uppfattningen. Vissa transkvinnor verkar tänka att de har blivit förtryckta för att läkaren på sjukhuset klassificerade dem som män och det var ett uppenbart misstag (hur kunde det ha varit ett uppenbart misstag?) som sedan blev orsaken till alla deras bedrövelser längre fram i livet. Uppriktigt

sagt är det här helt enkelt galenskap. Jag vill inte avfärda någons upplevelse, men jag har svårt att förstå att detta kunde vara någons verkliga *upplevelse*, och inte något de säger sig ha upplevt för att de tror att det är vad de förväntas ha upplevt för att andra transkvinnor säger sig ha upplevt det.

"Vad transkvinnor skulle behöva är aversionsterapi"

Jag kan av egen erfarenhet intyga att detta inte fungerar. Om det fungerar skulle det ha fungerat för mig, för jag ville att det skulle fungera, och försökte få det att fungera. Ja försökte *otroligt* intensivt, med hela min själsstyrka, med aversion och undvikande och med böner och fasta (bokstavligen) att inte vara en transperson, i årtionden. (Det hände mellan 1998 och 2008, och det är en lång historia, ännu längre än den jag nu berättar.) Det fanns inget sätt att förändra eller förneka den djupa sanningen om vem jag är. Det är mycket bättre att jobba tillsammans med den än emot den.

Jag sammanför följande två beskyllningar mot transkvinnor eftersom de utgör ett slags *enfilade* – motsatta politiska beskyllningar från vardera ändan av spektret:

"Transkvinnor är kulturmarxister, de ingår i en lömsk ideologisk plan att upplösa den traditionella familjen"

"Transkvinnor undergräver feminismen genom att bekräfta patriarkatets ideologi"

Jag förkastar båda dessa myter. Jag vill inte upplösa den traditionella familjen. Jag lever i en traditionell familj, eller i varje fall i en familj som är *relativt* traditionell, och jag trivs mycket bra i den. Jag skulle bara vilja fortsätta mitt liv, som bland annat råkar bestå i att jag är gift med världens underbaraste och tålmodigaste kvinna.

Om att undergräva feminismen, se ovan. Om man rimligtvis ska kunna föreställa sig att transkvinnor vill bekräfta patriarkatet så måste man tro att vad de åstundar är den kvinnliga könsrollen. Men jag tror inte att detta är vad de flesta transkvinnor åstundar, det är i varje fall inte vad jag åstundar. Vad det handlar om för mig, som jag har sagt om och om igen, är att jag har en kropp med manlig form och önskar att jag hade en kropp med kvinnlig form, och att jag försöker bli på det klara med hur jag ska kunna leva med denna brist på överensstämmelse mellan önskan och verklighet. Om det inte ligger något patriarkalt i de anatomiska skillnaderna mellan män och kvinnor – och hur skulle det kunna göra det? – finns det ingenting i denna önskan som nödvändigtvis innebär en bekräftelse av patriarkatet över huvud taget. Alldeles tvärtom, vill jag hävda: hela könskorrigeringshistorien *undergräver* patriarkatet.

Nu till ett annat par beskyllningar som hör ihop:

"Transkvinnor är i själva verket feminina, vekliga män (malakoi, 1 Korinterbrevet 6.9)"

"Transkvinnor är sexuellt aggressiva"

Som bibelstället visar är beskyllningen för femininitet urgammal. Kvinnor är veka, män är starka. Män som vill bli som kvinnor måste alltså också vara veka – omanliga och feminina. Det är en beskyllning jag ofta tänker på när jag står på en istäckt säkerhetshylla 130 meter ovanför marknivån i en gudsförgäten skotsk dalsänka åtta kilometer från landsvägen, ofta i -30 grader, i en 22 sekundmeters snöstorm, halvvägs uppför en bergvägg som ingen har bestigit förut.

Att döma av mig själv och andra transkvinnor jag känner tror jag ändå att beskyllningen för omanlighet har fog för

sig i erotiska sammanhang. Transkvinnor är vanligen inte väldigt framfusiga i sitt sexualliv. De reagerar snarare än tar initiativet. De tenderar att vara, och att vilja vara, passiva i sexuella och romantiska möten snarare än aktiva.

”Könsbyte är obibliskt och syndigt”

”Bibeln berättar” (säger man ofta) ”att alla människor av naturen är antingen män eller kvinnor, så det är syndigt att vara det ena och vilja vara det andra.” Det som åsyftas är 1 Mos. 1:27 och 5:2: ”till man och kvinna skapade han dem”. Men den transfientliga positionen är

Barnlitteraturens – och forskningen – genuskompass

Barnlitteraturen har briserat då det gäller gestaltningar av genus. Det går liksom inte att komma förbi genus. Det klibbar fast vid allt. Och rottrådarna löper långa och slingriga tillbaka till tidiga gestaltningar av att vara flicka, pojke eller något annat. Alla kan nämna en rad minnesvärda genusbrottningar; säg Pippi Långstrump. Eller varför inte Muminpappan som går i närkamp med sin maskulinitet? Och visst finns möjlighet till queera läsningar inskrivna tidigt i barnlitteraturen. Vad sägs om denna sekvens: ”Du vet inte! viskade Filifjonkan intensivt. Du vet inte vad som har kommit loss i den här dalen! Hemska saker är utsläppta ur klädsåpet och de finns överallt!” (Jansson 1971, 98). Det krävs ingen större akrobatik för att se repliken som en vink om att Mumindalen genomsyras av genusrådd.

Som vanligt var barnböckerna före forskningen. Barnböckerna gestaltade nämligen tidigt komplexa, stötande och störande skildringar av hur det är att vara flicka eller pojke, och har så alltid gjort, på sätt eller annat. Särskilt omhuldad har traditionen att överskrifva föreskrivna sätt att göra genus på varit, att rädda och grumla. I barnboken har flickor lyft hästar på sina raka armar (Pippi igen, ingen kommer runt henne!) och pappor har lufsats runt i morgonrock med tehuva på huvudet (Loranga i **Barbro Lindgrens** *Loranga, Mazarin och Dartanjang*). Barnbokens lekfullhet har alltså per se inbjudit till att laborera med genus.

Barnlitteraturforskningen etablerades på allvar under 1960- och -70-talen. Vid Åbo Akademi var man först i landet med att på studenternas begäran ge kurser i barnlitteratur. Genusperspektivet gick så att säga hand i hand med barnlitteraturforskningen. Några pionjärer granskade tidigt könsrollsmönster och särskilt den bespottade flickboken fick återupprättelse. Men det var först under 1990-talet som en mer systematisk granskning av barnlitteraturen inom ramarna för genusve-

tenskaplig litteraturvetenskap tog fart. Ingångarna till studiet av barnlitteratur har varit många och brokiga, men grunden har varit konstruktivism, ideologikritik och att genomlysa maktstrukturer. Gestaltningar av flickor och pojkar har på så sätt satts under lupp och granskats utgående från feministisk teori. Efterhand har även maskulinitetsforskningen tillkommit och erbjudit tolkningsmodeller för hur pojkskap och maskulinitet görs. Dessutom är queerforskningen med sitt fokus på underströmmar, motdiskurser och normbrott väldigt framträdande. Det kan gälla läsningar av Harry Potter-sviten ur queerperspektiv; Harry är inledningsvis hänvisad till en trång garderob av mugglarna han bor hos, eller att **Tove Janssons** mumindal plötsligt börjar ge ifrån sig de queera element som egentligen alltid funnits framför ögonen men ändå varit märkligt osynliga. Genusperspektivet har blivit en så grundmurad kategori i studiet av barnlitteratur att en del samlingsverk – fältet är nu så pass etablerat efter ett halvsekel av forskning att det fullkomligen haglar översiktsverk – väljer att inte vika separata avsnitt för hur genus undersöks i barnlitteraturen, utan nöjer sig med att konstatera att varje studie med självaktning inkluderar perspektivet. Så sker exempelvis i **Maria Nikolajeva** och **Clementine Beauvais** encyklopedi över barnlitteraturforskningen från 2017. Det kan en tycka att är lite synd, eftersom knäckfrågan i en samtid där forskningsinriktningar som genusvetenskap och barnlitteraturforskning omprövas är hur forskningen kan revitaliseras.

Själv hörde jag till banbrytarna i Norden då det gällde att förena barnboksforskningen med genusforskningen i en avhandling om flickor som på 1980-talet omförhandlade flickskapet genom att testa att vara flicka i pojkförklädnad, en manöver som ledde vidare till de renodlade flickmaktskildringar som senare decennier kryllat av. Mycket grovjobb fanns att göra i genusvetenskaplig barnlitteraturforskning vid millennieskiftet.

förvirrad: den går ut på att (1) människor är av naturen antingen män eller kvinnor, och att (2) människor därför gör fel om de tillåter sig att vara något däremellan. Men (1) är osant: vissa av oss är något däremellan, och stödargumentet: ”Men det är för att du är syndig” misslyckas totalt med att sätta fingret på varför transsexualitet är syndigt, eftersom det är ett cirkelbevis.

Den transfientliga ståndpunkten blir ännu mera problematisk om man ser till Skriftens anda snarare än dess bokstav. Vad handlar hela boken i grund och botten om? Både Gamla och Nya Testamentet handlar, ytterst, om

Men efterhand blev det aningen slitsamt att identifiera liknande maktmönster och utbrytningar i text efter text och i genre efter genre. Då måste genus och barnlitteratur kombineras på nya sätt. Materialitetsstudier är en väg att gå.

Själv har jag fiskat upp en doldis bland forsknings-traditionerna då det gäller barnlitteraturforskningen, nämligen fettstudierna. Fettstudier uppstod parallellt med feministiska studier, men har inte varit lika mycket på tapeten. I barnlitteraturforskning är fettstudier närmast ett oskrivet blad. Fettsstudier fäster blicken vid hur karaktärer gestaltas i barnböcker. Hur skildras tjocka? Skildras tjocka barn och vuxna på samma sätt? Hur kan en tolka dessa svällande kroppar som inte ber om ursäkt utan frimodigt tar plats? Fettforskningen av idag inordnas under den materiella vändningen, där bland annat kroppen har återkommit som forskningsobjekt. Då 1990-talet böjde sig för konstruktivism och normkritik vänder sig samtidens barnlitteraturforskning mot både barnets och bokens materialitet dels i form av att bokens materiella aspekter synas i sömmarna. I bilderboksforskningen kan det röra sig om aspekter som format, papperskvalitet, bläddrandets dramaturgi och valörer. Men också om på vilka sätt den digitala barnlitteraturens hybridformer innehåller genusstrukturer. Det materiella genusperspektivet tar ofta avstamp i kombinationer med olika forskningsinriktningar som ekokritik, posthumanism, platsstudier, tidslighetsstudier, funktionsvariationsstudier och kognitiv poetik. Eller varför inte kritiska växtstudier, hälsostudier eller... ja, listan kan göras lång.

Vid Åbo Akademi undersöker barnlitteraturforskare just nu tidslighet i post-millennial finlandssvensk barnlitteratur inom ramarna för Svenska Litteratursällskapets fyraåriga forskningsprojekt KOTI: Konkurrerande tidsordningar (2019-22). Där fungerar genus som en given

människans befrielse: om att frigöra oss från de tabun och tankefällor som förslavar oss. Och de handlar om gudomlig frälsning: om att, hur svårt vi själva än har att acceptera det vi är, finner Gud en plats för allt det vi är i fullkommandet av hans goda syften. Varför skulle min transsexuella natur inte kunna vara en del av det som Gud förlöser? Ja, hur är det ens möjligt att den inte skulle vara det?

Sophie Grace Chappell

är professor i filosofi vid Open University, England.

Översättning och bearbetning: Ikaros redaktion.

språngbräda i genomlysningen av hur tid gestaltas bland annat genom att begrepp som fett-tid, baby-tid eller djup-tid rådbråkas, allt inramat av en bred diskussion om hur tidslighet och tempo ser ut i samtiden samt hur de miljökritiska ramar som finns inverkar på detta.

Barnböcker av idag rymmer en imponerande bredd av genusvisioner. Barnboken har ju en lång tradition av att bära på framtidsvisioner i form av barn som gör genus på nya och annorlunda sätt. Den trinda lilla ponnyn i *Den ofantliga Rosabel* galopperar genom bilderboken med hovslag som ekar av självkänsla och regnbågs kraft, över bilderbokssidorna brer **Ellen Thesleffs** livsverk ut sig i en bilderboksbiografi om finska storkvinnor ur historien, transpersoner trängs i serieromaner som *Årorna* och *Iggy 4-ever* alltmedan berättelsen om två cirkuspojkar i Hästpojckarna korsklippas med en nutidsskildring. Aldrig förr har så många barnböcker som tematiserar genustänk, #metoo, kroppspositivim, kroppsintegritet, trans och andra aspekter av en samtida genuskompass utkommit. Och det utkommer rekordmycket barnböcker; 2300 per år i Sverige, 1500 i Finland, vilket är i stort sett detsamma mätt mot folkmängden. De här böckerna toppar både försäljningssiffror och bibliotekslån. Och de kryllar av genusrelevans. Ändå är det onödigt tyst kring barnboken i samhällsdebatten, trots att det är just i bilderboken, serieromanen eller ungdomsboken som både föräldraskap och barndomar genomsyras av nyskapande sätt att gestalta genus på. Så barnlitteraturforskningen behöver sannerligen inte gå sysslolös. Det är bara att kavla upp tankarna och hitta de teoretiskt omruskande ingångarna till genusaspekterna i barnboken.

Mia Österlund,

docent i litteraturvetenskap vid Helsingfors universitet, verksam vid Åbo Akademi, projektledare för Svenska litteratursällskapets KOTI: Konkurrerande tidsordningar 2019-22

